

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1622010356
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1622010356.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a členov senátu JUDr. Danice Veselovskej a JUDr. Márie Šimkovej, v trestnej veci obžalovaného R. W. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp.zn. 1T/48/2022 zo dňa 13.02.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 27.06.2023 jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa prvostupňový rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovanému

R. W., nar. XX.XX.XXXX v M., trvale bytom C. XXX/X, R.

u k l a d á

podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona súd obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 7 (sedem) rokov.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Malacky sp.zn. 1T/48/2022 zo dňa 13.02.2023 bol obžalovaný R. W. uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 11.06.2022 v čase okolo 14:45 hod. viedol po účelovej komunikácii v obci Kuchyňa, v lokalite zv. Podhoranka, motocykel zn. Babeta, kde pri chate s popisným číslom 815 a 816 zišiel z cesty a následne aj spadol, a poranil si hlavu, na základe čoho bol kontrolovaný hliadkou ODI Malacky, ktorá ho podrobila dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v dychu, pričom mu bola meračom AlcoQuant 6020, číslo A410143, zistená hodnota 1,40 mg/l alkoholu v dychu,

Za to mu bol podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 38 ods. 3, § Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a),

§ 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmiennečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 2 roky s probačným dohľadom. Podľa 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bolo obžalovanému uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a podľa § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov na doživotie.

Proti výroku o treste tohto rozsudku podal podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 21.02.2023 prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jaroslava Máleka obžalovaný odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že nepopiera, že v uvedenom čase požil alkoholické nápoje a následne viedol motocykel zn. Babeta po účelovej komunikácii. V tejto súvislosti chce obžalovaný uviesť, že úprimne ľutuje spáchanie tohto skutku. Je však toho názoru, že trest zákazu činnosti mu uložený je neprimerane prísny, napriek jeho pochybeniu a náhodnému vybočeniu z normálneho života. Takýto trest by pre obvineného znamenal, že už nikdy v jeho živote by nemohol viesť motorové vozidlá. Je pravdou, že už v minulosti bol sankcionovaný za požitie alkoholu pri vedení motorového vozidla, avšak od tej doby uplynulo už viac ako dvadsať rokov. Prvé odsudzujúce rozhodnutie za obdobný trestný čin je z roku 1985, a druhé z roku 1998. V prejednávanom prípade obvinený poukázal na to, že motocykel zn. Babeta nevedol po cestnej komunikácii, ale po účelovej komunikácii, nikoho nezranil, neohrozil na živote, a nikomu nespôsobil žiadnu majetkovú ujmu. V tejto súvislosti je preto toho názoru, že použitie § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona sa javí skutočne ako neprimerane prísne a teda nedôvodné. Ďalej obžalovaný uvádza, že trest, resp. sankcie, ktoré mu boli uložené napadnutým rozsudkom sú neprimerane prísne, a to aj z dôvodu, že okrem doživotného zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu, mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní štyri mesiace s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu dva roky, ako i obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov. Uvedené sankčné postihy voči jeho osobe mu boli uložené napriek tomu, že jeho odborné psychologické a psychiatrické vyšetrenia, ktoré sú súčasťou spisu, vylučujú, resp. nepreukazujú závislosť obvineného na požívaní alkoholických nápojov. Preto obžalovaný žiada, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste, a aby obžalovanému uložil miernejší trest, t. j. trest ktorým nedôjde k doživotnému zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu a k obmedzeniu spočívajúcom v zákaze požívania alkoholických nápojov.

Obžalovaný dôvody svojho odvolania doplnil aj prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Pavloviča LL. M. podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 28.03.2023, v ktorom uvádza, že aj napriek predchádzajúcim dvom obdobným skutkom, za ktoré bol obžalovaný odsúdený, tento viedol riadny život, bol riadne zamestnaný a nemožno ho považovať pre spoločnosť za nebezpečného, a to najmä aj s poukazom na dlhé časové obdobie, v ktorom sa obžalovaný dopustil spáchania trestných činov, za ktoré bol odsúdený. Takto uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie je s prihliadnutím na predchádzajúci spôsob života a jeho spoločenského prínosu obžalovaného zjavne neprimerane prísny. A to navyše, keď mu rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 28.02.2023 bol uložený okrem trestu odňatia slobody v trvaní 4 mesiace s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky aj obmedzenie spočívajúce v zákaze požitia alkoholických nápojov a to aj napriek tomu, že tento podstúpil psychologické aj psychiatrické vyšetrenie, z ktorých odborných vyjadrení je zrejmé, že závislosť na požívaní alkoholických nápojov je vylúčená. Súd prvého stupňa nepostupoval pri aplikácii prechodného ustanovenia §438d Trestného poriadku správne, nakoľko toto ustanovenie umožňuje súdu, aby odsúdenia pred 01.11.2011 nebral do úvahy, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatel'a uloženie trestu zákazu činnosti v zmysle §61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona neprimerane prísne. Súd prvého stupňa pri ukladaní trestov obžalovanému nezohľadnil poľahčujúce okolnosti predchádzajúcich prípadov, ktorých súhrn spolu nepochybne nadobúda taký význam, že ich je možné posúdiť ako mimoriadnu okolnosť v zmysle § 39 Trestného zákona. Vo vzťahu k prvému odsúdeniu nezohľadnil poľahčujúce okolnosti v zmysle §36 písm. d) a písm. 1) Trestného zákona a v druhom prípade poľahčujúce okolnosti v zmysle §36 písm. k) a písm. 1) Trestného zákona. Súd neskúmal mimoriadne okolnosti pri druhom skutku žiadnym spôsobom. Okresný súd mal pritom povinnosť si svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, čo bolo nepochybne možné iba vtedy, ak si súd zabezpečil spisy o predchádzajúcich odsúdeniach páchatel'a, nakoľko len z nich môže súd zistiť prípadne mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov, avšak v spisovom materiáli sa trestný rozkaz zo dňa 18.05.1999 ani len nenachádza a už vôbec nie celý spisový materiál k tejto veci, takisto ako sa nenachádzal v spise Okresného súdu Malacky ku skutku z roku 1985. Súhrn týchto poľahčujúcich okolností tak nepochybne vytvára význam, že ich možno v súhrne označiť za mimoriadne okolnosti prípadu v zmysle § 39 Trestného zákona, a to aj s vzhľadom na pomery páchatel'a

a s prihliadnutím na vedenie riadneho života, riadneho zamestnania, do ktorého sa obžalovaný denne dopravoval motorovým vozidlom. Čím sa javí byť uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmieneným odkladom v trvaní 2 roky, s nariadením probačného dohľadu v skúšobnej dobe za dostačujúci, ktorý vzhľadom aj k odborným psychologickým a psychiatrickým vyjadreniam vo vzťahu k závislosti na požívaní alkoholických nápojov, ktorá závislosť bola v týchto vyjadreniach vylúčená, dáva dostatočnú opodstatnenosť a dôvodnosť na splnenie účelu uložených trestov. Vzhľadom k vylúčeniu závislosti odsúdeného na alkoholických nápojoch má obžalovaný za to, že aj obmedzenie uložené súdom prvého stupňa je neprimerané k stupňu závažnosti trestného činu, za ktorý bol obžalovaný odsúdený. Obmedzenia môžu smerovať len k tomu, aby sa podmienne odsúdený zbavil návykov, ktoré boli príčinou alebo podmienkou trestného činu, prípadne, aby také konanie obmedzil. Takéto obmedzenia preto nesmú mať takú povahu, že sa nimi v podstate nahrádza trest zákazu činnosti. Zákon síce bližšie tieto obmedzenia nestanovuje, avšak tak ako je zrejmé, že také obmedzenia nesmú spočívať v tom, aby podmienne odsúdený niečo konal (s jedinou výnimkou náhrady škody), nemožno na druhej strane vysloviť zákaz nejakého konania absolútne. V tomto kontexte sa potom javí byť trest uložený napadnutým rozsudkom ako neprimerane tvrdý a prísny. Obžalovaný môže byť naďalej aktívny v oblasti vedenia svojho riadneho spoločenského života, avšak na ďalšie aktívne plnenie si svojich riadnych občianskych povinností, plnohodnotného člena spoločnosti, potrebuje na všetky svoje presuny používať motorové vozidlo. Vzhľadom k vzdialenostiam, ktoré musí denne prekonávať je pre neho používanie motorového vozidla priam nevyhnutnosťou, pričom týmto činí prehlásenie o tom, že ako účastník cestnej premávky, bude zvyšovať svoju zodpovednosť a ostražitosť s náležitou starostlivosťou, aby k podobným excesom na jeho strane už nikdy nedošlo avšak uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie je obžalovaný fakticky takýmto rozhodnutím vylúčený zo spoločnosti. Obžalovaný si uvedomuje škodlivosť svojho konania, avšak ak má byť ešte prospešný pre spoločnosť, je teda žiadúce, aby trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na doživotie bol odvolacím súdom zmiernený tak, že mu bude takýto trest uložený na dobu max. 6 rokov. Vo vzťahu k trestu zákazu činnosti dokonca aj okresný prokurátor v obžalobe žiadal uložiť trest v hornej hranici trestnej sadzby, avšak nie doživotne a to práve s poukazom na § 438d TZ.

Na základe vyššie uvedeného obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v časti výroku o uložení trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na doživotie, a zmenil na trest zákazu viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 6 rokov.

Prokurátor nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu obžalovaného, ktoré mu bolo v súlade s § 314 Trestného poriadku doručené.

Obhajca JUDr. Ladislav Pavlovič LL. M. sa na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v plnom rozsahu pridržal dôvodov písomne podaného odvolania a zároveň odkázal na písomné dôvody odvolania podaného JUDr. Jaroslava Máleka. Obhajca je toho názoru, že v posudzovanej veci súd nemal povinnosť ukladať trest zákazu činnosti na doživotie a to s odkazom na ustanovenie § 438d, nakoľko tento počítá s možnosťou, že súd nemusí vziať do úvahy odsúdenia uložené pred 01.11.2011, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie mimoriadne prísny opatrením. Za vážny nedostatok, ktorý vôbec bránil súdu spoľahlivo ustáliť existenciu spomínaných mimoriadnych okolností je to, že nemal súd k dispozícii celý spisový materiál týkajúci sa odsúdenia obžalovaného z roku 1985. Súd sa teda uspokojil iba s rozhodnutiami, ktoré podľa názoru obhajoby však nedávajú dostatočný podklad pre vyhodnotenie existencie mimoriadnych okolností. Do pozornosti dal najmä veľký časový odstup, ktorý uplynul od predchádzajúcich odsúdení. Obžalovaný si uvedomuje závažnosť konania. V žiadnom prípade nemieni to zľahčovať, avšak zdôrazniť treba aj to, že je vo veku 60 rokov a celý svoj produktívny život riadne pracoval a živil sa z poctivých zdrojov ako živnostník. Uloženie takéhoto trestu by mal pre neho podstatne likvidačný charakter a závažným spôsobom by ovplyvnil kvalitu jeho ďalšieho života. Podľa názoru obhajoby postupom súdu prvého stupňa neboli dostatočne dôsledne zvážené všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o treste a trest považujeme pokiaľ ide o zákaz činnosti za neprimerane prísny. K uloženiu podmieneného trestu s probačným dohľadom, v rámci ktorého bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov obhajca uviedol, že s prihliadnutím na stanovisko odborníka o tom, že obžalovaný netrpí závislosťou, nemá problémy s nadmerným konzumom alkoholu je uloženie takéhoto obmedzenia neúčelné a nadbytočné. Vzhľadom na uvedené argumenty obhajca navrhol uložený trest nadriadeným súdom zmierniť, uložiť trest zákazu činnosti v primeranej výmere pri zohľadnení existencií mimoriadnych okolností a zvážiť tiež uloženie obmedzenia pri treste odňatia slobody s probačným dohľadom.

Obhajcu JUDr. Jaroslav Málek na verejnom zasadnutí uviedol, že sa pripája k prednesu svojho kolegu. Navyiac upriamil pozornosť na mimoriadne okolnosti, s ktorými počíta ustanovenie § 438d Trestného zákona. Pokiaľ ide o prvé odsúdenie z roku 1985, tento spisový materiál súd nemal k dispozícii, pričom ide o odsúdenie za skutok, ktorého sa obžalovaný dopustil vo veku blízkomu veku mladistvých a je ťažké teraz riešiť otázku, ktorá musí byť vždy individuálne posúdená a týka sa mentálnej vyspelosti a zrelosti páchatela. Každý trest, ktorý je súdom uložený musí plniť preventívnu funkciu, musí byť ukladaný s cieľom zabrániť tomu, aby sa opätovná situácia u tohto páchatela nevyskytla, aby sa predišlo opakovaniu obdobného konania. Obhajca je presvedčený, že obžalovaný teraz v tejto fáze svojho života si dostatočne uvedomuje dôsledky svojho konania. Je však na druhej strane nutné hľadať aj na jeho doterajší život a perspektívne pozeráť do budúcnosti a citlivo zvažovať všetky okolnosti, ktoré s prípadom súvisia. Obžalovaný vykonáva živnostenskú činnosť, pracuje ako technik hudobných zariadení. Chcel by sa tejto práci venovať, pokiaľ mu stačia sily a nevyhnutne k výkonu svojej profesie potrebuje používať motorové vozidlo. Uložený trest zákazu činnosti, v podobe ako ho zvolil okresný súd, by mal tento trest vážne a zbytočne výrazné dôsledky na jeho ďalší život. V kontexte rozhodnutia, ktoré prijal okresný súd v súvislosti so zákazom činnosti vyznieva nie celkom pochopiteľne aj uloženie obmedzenia v rámci podmienčného trestu. Obhajca si kladie otázku, či je s prihliadnutím na výmeru trestu zákazu činnosti a tak isto s prihliadnutím na závery lekára potrebné pôsobiť voči nemu takýmto obmedzením a kontrolovať, či obžalovaný konzumuje alkoholické nápoje alebo nie. Záverom obhajca navrhol, obdobne ako jeho kolega, prehodnotiť rozhodnutie o uložení trestu zákazu činnosti, ako aj obmedzenie uložené v rámci podmienčného trestu s probačným dohľadom.

Zástupca krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť ako nedôvodné. K argumentom obhajoby o tom, že sa súd nedostatočne vysporiadal s posúdením mimoriadnych okolností uviedol, že rozsudok okresného súdu obsahuje podrobnú analýzu prípadu s tým, že súd mal k dispozícii jeden spisový materiál a rozhodnutia vo veci vedené v roku 1985. Je možné predpokladať, že vzhľadom na veľký časový odstup bol tento spisový materiál archivovaný. K uloženiu obmedzenia vo forme zákazu požívania alkoholických nápojov prokurátor uviedol, že aj napriek absencii záveru o závislosti obžalovaného je možné takéto obmedzenie uložiť vzhľadom k tomu, že trestný čin bol spáchaný v súvislosti s požívaním týchto návykových látok.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí uviedol, že svoj skutok hlboko oľutoval, absolútne mu to zničilo život. Už rok je bez normálnej práce. Niekoľko mesiacov absolútne abstínuje, vylúčil alkohol zo svojho života. V jeho veku na hranici dôchodkového veku sa ťažko hľadá práca. Súhlasí s tým, čo povedali jeho obhajcovia a požiadal o zmiernenie trestu.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~/Main/TArticles.ascx&zssrlnkid=17354767&phContent=~/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=30279&FragmentId1=0&FragmentId2=0>>.

Podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 veta prvá Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací primárne konštatoval, že odvolanie je prípustné, bolo podané v zákonnej lehote oprávnenou osobou a spĺňa všetky zákonné náležitosti, preto odvolací súd konštatuje absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im

predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie smerovalo len voči výroku o treste, odvolací súd si splnil prieskumnú povinnosť len vo vzťahu k prípadným chybám konania a rozsudku odôvodňujúcim podanie dovolania, a vo vzťahu k výroku o treste.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Podľa § 61 ods. 3 Trestného zákona ak súd odsudzuje páchatela za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, ktorý už bol za taký trestný čin alebo za trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorých sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, odsúdený, uloží mu trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby uvedenej v odseku 2.

Podľa § 61 ods. 5 Trestného zákona súd uloží trest zákazu činnosti na doživotie, ak odsudzuje páchatela za trestný čin

a) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený, alebo

b) usmrtienia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku.

Podľa § 438d Trestného zákona ustanovenie § 61 ods. 3 a 5 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá bola odsúdená za niektorý z trestných činov uvedených v § 61 ods. 3 alebo 5 pred 1. novembrom 2011, ak táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 61 ods. 3 alebo 5 po 1. novembri 2011. Súd však nemusí vziať do úvahy odsúdenie uložené pred 1. novembrom 2011, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatela použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej v § 61 ods. 3 alebo 5 neprimerane prísne.

Odvolací súd z pripojeného spisového materiálu zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky podal dňa 12.07.2022 obžalobu na R. W. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v úvodnej časti tohto rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 13.02.2023 obžalovaný učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný. Po kladných odpovediach na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), d), e), f), g), h) Trestného poriadku a odporúčajúcom návrhu prokurátora súd prvého stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obžalovaného s tým, že dokazovanie v rozsahu priznania viny nevykonával. Na základe prijatia vyhlásenia o vine súd prvého stupňa uznal obžalovaného vinným zo spáchania žalovaného trestného činu na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov podľa § 269 Trestného poriadku, najmä odpisu z registra trestov, výpisu z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov, evidenčnej karty vodiča, pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3T/70/1999, rozsudku Obvodného súdu Bratislava I sp. zn. 1T/344/1985 a uznesenia Mestského súdu v Bratislave sp. zn. 3To/105/1986.

Odvolačný súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku netrpí žiadnymi závažnými procesnými vadami, ktoré by mali za následok porušenie práva na obhajobu alebo nezákonnosť vykonaných dôkazov v zmysle dovolacích dôvodov. Vzhľadom na obmedzenie odvolania na výrok o treste, a absenciu vážnych procesných a hmotnoprávných chýb, na ktoré musí odvolačný súd prihliadať ex offio, aj keď nie sú odvolaním vytykané, nebol výrok o vine predmetom meritórneho preskúmania v odvolacom konaní, a nadobudol právoplatnosť dňa 13.02.2023.

Odvolačný súd sa stotožnil s tým, ako súd prvého stupňa určil existenciu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 2 Trestného zákona, a tiež zistil absenciu priťažujúcich okolností a existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, preto pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je 1:0.

Odvolačný súd sa však nestotožňuje s výrokom o treste napadnutého rozsudku. V prvom rade odvolačný súd uvádza, že stanovenie druhu trestu a jeho výmery musí vychádzať nielen z podmienok upravených v ustanoveniach pri tom ktorom druhu trestu, ale je tiež potrebné dôsledne skúmať všetky skutočnosti významné z hľadiska účelu trestu obsiahnutého v § 34 ods. 1 Trestného zákona, ako aj ostatné na účel trestu nadväzujúce kritériá rozhodujúce pre určenie druhu trestu a jeho výmery, ktorých zohľadnenie predpokladá úprava zásad pre ukládanie trestov. Ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona o účele trestu je spolu s ustanovením § 34 ods. 4 Trestného zákona základným vodidlom pri určovaní druhu trestu a jeho výmery. Z hľadiska týchto ustanovení, uložený trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov a zároveň trest vyjadří morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Závery na primeranosť postihu páchatela trestného činu sa musia opierať o skutočný stav vecí a musia z neho vyplývať.

Odvolačný súd je toho názoru, že obžalovaný preukázal pri spáchaní prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523289'&ucin-k-dni='30.12.9999'>estného zákona vysokú mieru nezodpovednosti, keď si sadol za volant a viedol motorové vozidlo po požití alkoholu, a to v stave ťažkej opitosti, keď v čase o 14:50 hod. mu bola nameraná hodnota 1,40 mg/1 alkoholu v dychu (2,92 promile alkoholu v krvi). Obžalovaný vedome ignoroval pravidlá cestnej premávky (zákon č. 8/2009 Z. z.), ktoré zakazujú vodičom jazdu bezprostredne potom ako užívali alkoholické nápoje, respektíve v prípadoch, kedy by mohli byť ešte ovplyvnení alkoholickými nápojmi. Výška nameranej hodnoty alkoholu u obžalovaného bola tak vysoká, že vylučovala spôsobilosť obžalovaného riadne sa venovať riadeniu vozidla a dostatočne rýchlo reagovať na iných prípadných účastníkov cestnej premávky, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že zišiel z cesty a následne aj spadol a poranil si hlavu. Nemožno opomenúť fakt, že obžalovaný už jazdil pod vplyvom alkoholu, keď bol v roku 1986 a v roku 1999 odsúdený za takúto činnosť.

Na druhej strane však bolo potrebné prihliadnúť na deklarovaný postoj obžalovaného k spáchanému skutku, ku ktorému sa priznal a zároveň ho úprimne oľutoval, jeho náhľad na trestnú činnosť, ale aj na to, že od predchádzajúcich odsúdení uplynulo už viac ako 36 rokov, resp. 23 rokov, pričom pri prejednávanom skutku jazdou na motocykli zn. Babeta vystavil riziku predovšetkým svoju vlastnú osobu, keď jazdil po účelovej komunikácii a nedošlo k následku na zdraví či majetku inej osoby. Za daných okolností odvolačný súd dospel k záveru, že je potrebné monitorovať správanie obžalovaného z hľadiska jeho súladu so zákonom po určitý čas za súčasného dočasného vyradenia obžalovaného z cestnej premávky, čomu zodpovedá uloženie podmieneného trestu odňatia slobody v kombinácii s trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Pri výmere trestu odňatia slobody odvolačný súd bral do úvahy zistené poľahčujúce okolnosti, t.j. že obžalovaný priznal a oľutoval spáchanie trestného činu a mimo cestnej premávky vedie riadny život. V rámci trestnej sadzby, ktorá sa v dôsledku prevahy počtu poľahčujúcich okolností nad počtom priťažujúcich okolností znížila o jednu tretinu (0 až 8 mesiacov) podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona, odvolačný súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, čo je v polovici trestnej sadzby, a tento podmienenčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky, čo zodpovedá požiadavke kontroly obžalovaného z hľadiska súladu jeho správania so zákonom.

Odvolačný súd nevzhladol potrebu obžalovanému ukladať v skúšobnej dobe aj probačný dohľad a obmedzenia v zmysle § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, spočívajúcom v zákaze požívania

alkoholických nápojov počas skúšobnej doby. Pre uloženie takého opatrenia súd prvého stupňa ani nepredložil žiadne argumenty. Uloženie probačného dohľadu s uvedeným obmedzením spočívajúcim v zákaze požívania alkoholických nápojov ako súčasť probačného dohľadu obžalovanému má nepochybne zámer vplývať na obžalovaného tak, aby nepožíval alkoholické nápoje počas skúšobnej doby pod hrozbou prípadného vyslovenia o neosvedčení sa a nariadenia výkonu trestu odňatia slobody, čo však pri vyššie uvedenej trestnej sadzbe a uloženej výmere skúšobnej doby podľa názoru súdu predstavuje neprimeraný zásah do práv obžalovaného. V tomto prípade rozhodujúcim účelom ukladaného trestu je najmä zabrániť obžalovanému, aby sa dopúšťal akejkolvek trestnej činnosti, resp. najmä trestnej činnosti v súvislosti s vedením motorového vozidla. Najúčinnším prostriedkom pre dosiahnutie tohto účinku je uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, preto súd nevidí žiaden racionálny dôvod pre uloženie probačného dohľadu a zároveň obmedzenia požívať alkoholické nápoje obžalovaným počas skúšobnej doby, pretože zo spisového materiálu nevyplýva potreba uloženia obmedzenia požívania alkoholických nápojov, nebola preukázaná žiadnou lekárskou správou, žiadnym znaleckým úkonom a nevyplýva zo žiadneho listinného dôkazu, naopak z vykonaného dokazovania vyplýva, že u obžalovaného nebol zistený syndróm závislosti od alkoholu. Obžalovaný sa okrem odsúdení spred vyše 23, resp. vyše 36 rokov nedopustil žiadnych trestných činov pod vplyvom alkoholických nápojov, nie sú indikované ani žiadne priestupky občianskeho života obžalovaného, ktorých by sa dopustil pod vplyvom alkoholu. Odvolací súd preto uzatvára, že nielen ukládanie trestov, ale aj ukládanie s nimi súvisiacich opatrení, povinností a obmedzení musí sledovať funkciu individuálnej prevencie, preto pri posúdení okolností na strane obžalovaného súd postupoval prísne individuálne a vyhodnotil, že u jeho osoby nie je podklad na to, aby bol popri uložených trestoch ukladaný aj probačný dohľad nad správaním obžalovaného s obmedzením požívania alkoholu v skúšobnej dobe. Nie je dôvod obmedzovať obžalovaného na požívaní alkoholu v jeho súkromnom živote (požitie alkoholu v domácom prostredí, rodinné oslavy, návšteva pohostinského zariadenia, a pod.), pričom skutočnosť, že sa obžalovaný dopustil prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, je už zohľadnená vo výmere ukladaného trestu odňatia slobody, dĺžke skúšobnej doby a dobe trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá.

Pokiaľ ide o uloženie trestu zákazu činnosti súdom prvého stupňa na doživotie, odvolací súd uvádza, že z ustanovenia § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona vyplýva zavedenie povinnosti súdu obligatórne uložiť trest zákazu činnosti na doživotie, ak súd odsudzuje páchatela za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku dvakrát odsúdený. Jedná sa tu teda o postih špeciálnej recidívy. Na uloženie trestu zákazu činnosti na doživotie podľa tohto zákonného ustanovenia postačuje zistenie súdu, že páchatel, ktorého odsudzuje pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona bol už v minulosti najmenej dvakrát právoplatne odsúdený za spáchanie rovnakého trestného činu. Esenciálnou skutočnosťou teda je, že obvinený bol v minulosti právoplatne uznaný za vinného z trestného činu (prečinu) uvedeného v ustanovení § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona a skutočnosť, že sa ho dopustil ako vodič dopravného prostriedku. Táto podmienka musí byť splnená pri všetkých troch odsúdeniach pre prečin podľa § 289 Trestného zákona.

Pokiaľ sa týka prechodného ustanovenia § 438d Trestného zákona, k úprave Trestného zákona účinnej od 1. novembra 2011 bolo prijaté prechodné ustanovenie, v zmysle ktorého sa ustanovenie § 61 ods. 5 písm. a), (aj písm. b/ ods. 5 a ods. 3) o recidíve vzťahuje aj na osoby súdené za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ako vodič dopravného prostriedku, keď bol pred 1. novembrom 2011 už najmenej dvakrát odsúdený pre takýto trestný čin. Je potrebné uviesť, že v čase spáchania skorších skutkov (1985 a 1998) bolo vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu postihované podľa ustanovení o trestnom čine opilstva podľa § 201 Trestného zákona. Napriek tomu, že názvoslovie ustanovení § 201 Trestného zákona a § 289 Trestného zákona je odlišné, možno vzhľadom na historický vývoj ustanovení konštatovať, že § 289 Trestného zákona v sebe zahŕňa skutkovú podstatu trestného činu opilstva podľa § 201 Trestného zákona. Ide teda o trestné činy predpokladané v § 61 ods. 3 a 5 Trestného zákona.

Súd podľa § 438d Trestného zákona nemusí odsúdenie spred 1. novembra 2011 vziať do úvahy, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatela uloženie doživotného trestu zákazu činnosti neprimerane prísne. V danej súvislosti treba zdôrazniť, že zákon síce bližšie nedefinuje pojem „mimoriadne okolnosti prípadu“, avšak v tomto smere je určujúca súdna prax, a to najmä vo vzťahu k interpretácii tohto pojmu obsiahnutého v ustanovení § 39 Trestného zákona o

mimoriadnom znížení trestu resp. v predtým platnom ustanovení § 40 Trestného zákona. Predpokladom aplikácie tohto ustanovenia pred novelou z roku 1990 boli „výnimočné okolnosti prípadu“ alebo „mimoriadne pomery páchatela“. Pojem „mimoriadne okolnosti“ z hľadiska sémantického predpokladá, že sa nemôže jednať o bežne sa vyskytujúce okolnosti spájané spravidla s okolnosťami poľahčujúcimi (§ 36 Trestného zákona) napríklad, že páchatel viedol pred spáchaním činu riadny život, priznanie sa k spáchaniu činu a jeho úprimné oľutovanie, pričinenie sa o odstránenie škodlivých následkov a podobne. Judikatúra najvyššieho súdu pokladá za mimoriadne okolnosti prípadu napríklad konanie páchatela za okolností blížiacich sa ku konaniu v krajnej núdzi, teda odvracajúc nebezpečenstvo hroziacej ujmy na zdraví, na živote alebo inému záujmu chránenému Trestným zákonom. Treba tiež zdôrazniť, že pri preskúvaní mimoriadnych okolností prípadov, za ktoré bol obvinený v minulosti odsúdený, súd nemôže vykonávať ďalšie, nové dokazovanie a konštruovať nové skutkové závery, tieto meniť alebo dopĺňať v týchto už právoplatne skončených veciach. Súd pri zisťovaní „mimoriadnych okolností“ týchto prípadov musí vychádzať len z obsahu pripojených spisov.

V posudzovanom prípade obžalovaného však nebolo možné takto postupovať, nakoľko sa nielen súdu prvého stupňa, ale ani odvolaciemu súdu nepodarilo zabezpečiť spis bývalého Obvodného súdu Bratislava I sp. zn. 1T/344/1985 za účelom posúdenia mimoriadnych okolností tohto prípadu. Samotné rozhodnutia bez znalosti celého spisu neumožňujú posúdiť existenciu mimoriadnych okolností v zmysle § 438d Trestného zákona a preto nemohol súd prvého stupňa v neprospech obžalovaného vyhodnotiť neexistenciu mimoriadnych okolností predchádzajúceho prípadu - odsúdenia Obvodným súdom Bratislava I sp. zn. 1T/344/1985 a vyhodnotiť primeranosť, či neprimeranosť trestnej sadzby uvedenej v § 61 ods. 5 písm. a) Trestného zákona. Preto na odsúdenie Obvodným súdom Bratislava I sp. zn. 1T/344/1985 neprihliadol, prihliadol však na odsúdenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3T/70/1999.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd zrušil výrok o treste zákazu činnosti uloženého obžalovanému na doživotie a obžalovanému ukladal trest zákazu činnosti v zmysle § 61 ods. 3 Trestného zákona. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava II bolo totiž zistené, že obžalovaný sa dňa 14.01.1998 dopustil trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona, keď ako vodič s motorovým vozidlom havaroval a spôsobil poškodenú E. D. zranenia s dobou liečenia 25 dní, pričom dychovou skúškou bola zistená hladina alkoholu 1,66 mg/l, resp. 1,57 mg/l. V rámci tohto skoršieho odsúdenia nemožno identifikovať žiadne relevantné mimoriadne okolnosti, ktoré by mali viesť k odôvodnenému záveru, že by pre neho bolo použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej v § 61 ods. 3 Trestného zák. <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%252361'&ucin-k-dni='30.12.9999'>ona (teda v hornej polovici) neprimerane prísne. Ako už bolo vyššie uvedené, iba existenciu poľahčujúcich okolností predchádzajúceho odsúdenia, nie je možné hodnotiť ako mimoriadne okolnosti prípadu. Z týchto dôvodov bolo potrebné pri rozhodovaní o treste zákazu činnosti prihliadať aj na skoršie odsúdenie obžalovaného pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorého sa dopustil pred 01.11.2011, resp. pre ktoré bola pred týmto dátumom právoplatne uznaná jeho vina. Odvolací súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu po dobu 7 rokov, s poukazom na skutočnosť, že obžalovaný spáchal prejednaný trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, potom čo za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona už bol odsúdený, i keď sa jedná o zahladené odsúdenie (§ 61 odsek 3, odsek 7 Trestného zákona).

Pri určovaní výmery trestu zákazu činnosti bol krajský súd tohto názoru, že vzhľadom na doterajší život obžalovaného, s poukazom na jeho odsúdenie pre obdobnú trestnú činnosť, v súvislosti s ktorým ukladané tresty nespĺnili svoj účel a neodradili ho od toho, aby sa opätovne, dopustil uvedenej trestnej činnosti, nevynímajúc ani tú skutočnosť, že z dôvodu vyššie uvedeného pochybenia, ktoré nebolo možné napraviť ani v rámci odvolacieho konania, mu nebolo možné uložiť trest odňatia slobody na doživotie pri aplikácii § 61 ods. 5 Trestného zákona, je dôvodným a primeraným uložením trestu zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel vo výmere 7 rokov.

Takto uložené tresty popri sebe, vrátane ich výmery, pri treste odňatia slobody aj s ohľadom na spôsob jeho výkonu, zodpovedajú všetkým požiadavkám vyplývajúcim z § 34 Trestného zákona, ktorý upravuje zásady ukladania trestov a súčasne v dostatočnom rozsahu obsahujú prvky generálnej a individuálnej prevencie, ako aj prvok represie. Napokon uložený trest má byť nielen zákonný, ale aj primeraný a

spravodlivý. Krajský súd ako súd odvolací, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, z vyššie uvedených dôvodov rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Záverom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že obžalovaný by si mal uvedomiť, že pokiaľ neprestane páchať trestnú činnosť, najmä obdobnej povahy, vystavuje sa jednak riziku úplného zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, ktorá zjavne zahŕňa aj samotnú možnosť získať v budúcnosti vodičské oprávnenie a jednak riziku potrestania trestami, ktoré ešte prísnejšie budú obmedzovať jeho osobnú slobodu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.